

TUUKKA TOMPERI

Kuvakirjan kyydissä maailmaa ihmettelemään

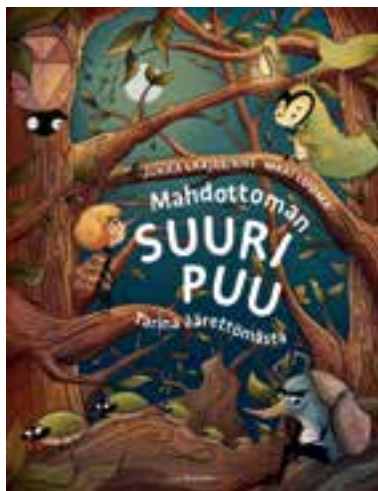
Jukka Laajarinne & Mari Luoma, *Mahdottoman suuri puu. Tarina äärettömästä*. Gaudeamus, Helsinki 2020. 49 s.

”Kekomielessä vallitsi rauhaton parvihäly”, alkaa tarina suuresta puusta, jossa asuu melkoinen joukko pieniä otuksia. Jo sitä ennen kirjan sisäkannen kuva saattaa laittaa miettimään, kuinka suuri tuo suuri puu oikein mahtaakaan olla. Jos ihmisen sijoittaisi samaan kuvaan, olisiko hän pölyhiukkanen vai yltaisikö alaoksilta kiipeämään? Ja kuinka pieniä ovat nuo pienet otukset? Riippuuko puun suuruus siitä, kuinka pieni sitä katselee?

Esilehdellä on lajintunnistuskuvien tapaan kaksitoista hyönteistä suomenkielisinä ja latinankielisinä tieteellisinä nimineen. Niistä osan voikin hauskaasti tunnistaa jo kansikuvasta. Nimet kuitenkin herättävät lukuporukan epäluulon. Voiko millään oikeasti olla moisia nimityksiä. Takkutiera, hapsijäärä ja nyhājumi löytyvät nopeasti netistä, mutta mököjäkäräisten ja mäihämäinarien suhteen epäily jää elämään. Ja miksi Oukalla ja yöperholla on sama latinankielinen nimi?

Mahdottoman suuri puu on kirjailija ja opettaja Jukka Laajarinteen ja kuvittaja Mari Luoman kuvakirja noin 6–9-vuotiaille. Sitä on kehitelty yhdessä Helsingin yliopiston Tiedekasvatuskeskuksen kanssa ja tarinaan on sekoitettu aineksia biologiasta, matematiikasta ja filosofisesta pohdinnasta. Äärettömyys on mukana kirjan nimessä ja ideassa kokoavana teemana, vaikei mitenkään hallitsevasti sisällöissä.

Tarinassa kekomielen parvi lähtee kartoittamaan ja ottamaan Puusta mittaa. Matkalla sattuu ja tapahtuu ja samalla herää monia matemaattisia pulmia. Joissain niistä on hitunen päälleliimatun tuntua, minkä tosin huomaa vain aikuislukija. Filosofian historiasta lainaten mukaan upo-

tetaan esimerkiksi Zenonin paradokseja, joiden kohdalla aikuisiakin avittaisi pieni taustatuki. Sellaista voisi tämänkaltaisiin kirjoihin tarjota vaikka pienimuotoisesti kustantajan verkkosivulla.

Mököjäkäräisten pesäkoloa emme uskoneet äärettömän suureksi. Ja jossain se puukin loppuu, oli paikka kuinka suuri tahansa. Sillä on Rajansa ja rajan tuolla puolen pudotaan puusta, mutta se onkin jo toinen seikkailu. Onko sitten olemassa mitään äärettöntä? Raati kertoo jo ennen kirjan loppua tietävänsä, että vain avaruus on äärettön, sillä se ei pääty koskaan.

Maailman suurinta lukua emme mekään keksineet. Päätelimme, että kaipa myös matemaatikot etsivät sitä edelleen – ehkä loputtomasti? Yleisarviona raadista irtoaa vakiotokaisu ”ihan hyvä”. Uskallamme siis suositella ikäryhmässä matematiikasta, luonnosta tai filosofoinnista kiinnostuville.

Lukuraadin jäsenenä kirjoittajan lisäksi Eeli 9 v. ja Lilja 7 v.

Lasten kanssa filosofioimiseen sopivia uusia kuva- ja lastenkirjoja

Taina de Carvalho (toim.), *Elämän reseptikirja*. Pieni karhu, Kärkölä 2019. Kirjaan on koottu lasten itsensä taidepohjaisissa työpajoissa kehittämiä ja kuvittamia ”reseptejä” vinkeiksi suuriin ja pieniin kysymyksiin ja elämäntilanteisiin.

Kaisa Happonen & Anne Vasko, *Mur-kirjat*. Esim. *Mur ja tähti*. Tammi, Helsinki 2019. Filosofiluonteinen *Mur-karhu* on uteliaisuuden ekspertti, ja ihmetellä kannattaa kaikkea, alkaen vaikkapa siitä, mikä tekee karhusta karhun.

Katri Kirkkopelto, *Molli- ja Piki-kirjat*. Esim. *Molli ja Kumma*. Lasten Keskus, Helsinki 2018. Kirjojen aiheina ovat erilaiset tunteet ja samalla voi filosofoida mm. minuudesta, ystävydestä ja ihmissuhteista sekä siitä, miten toisiin on hyvä suhtautua. Oheen on tehty myös opas tunnetaitoihin.

Tomi Kontio & Elina Warsta, *Koira nimeltään Kissa* -kirjat. Esim. *Koira nimeltään Kissa tapaa kissan*. Teos, Helsinki 2019. Miellyttävän haikeasti liikuttavissa tarinoissa opitaan ymmärtämään erilaisuutta ja särkeämään ennakkoluuloja.

Jenna Kunnas & Mikko Peltari, *Näkymätön myrsky*. Otava, Helsinki 2019. Ilmastomuutoksen ja ympäristökäytösten pohdintaan lämminkemmisesti johdettava seikkailutarina.

Annika Sandelin & Linda Bondestam, *Silkkiaipinan nauru* (Silkesapans skratt, 2019). Suom. Maarit Halmesarka. Teos & Förlaget, Helsinki 2019. Viidakon väen kanssa kohdataan aiheista painavimpia, kuten kuolema, suru ja muistot.